

ZJAWISKO CYBERPRZEMOCY JAKO ZAGROŻENIE DLA UCZNIÓW W SZKOLE

XXI WIEKU

Wraz z rozwojem mediów elektronicznych oraz wzrostem ich popularności obserwujemy wśród dzieci i młodzieży rosnącą liczbę przypadków uznawanych za przejawy tzw. cyberprzemocy.

Problem określany terminem „ cyberprzemoc” zauważony został zaledwie kilka lat temu, jednak bardzo szybko uznano go za poważną kwestię społeczną i przeciwdziałanie mu jest obecnie priorytetem większości programów edukacyjnych poświęconych bezpieczeństwu dzieci w Sieci.

Czym jest cyberprzemoc?

Cyberprzemoc zdefiniować można najkrócej jako przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Najczęściej terminu tego używa się w odniesieniu do przemocy rówieśniczej z użyciem telefonów komórkowych lub Internetu.

Podstawowe formy cyberprzemocy to:

- nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem Sieci,
- rejestrowanie niechcianych zdjęć i filmów,
- publikowanie w Internecie lub rozsyłanie np. przy użyciu telefonu komórkowego ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów,
- podszywanie się w sieci pod rówieśników.

Do działań określanych mianem cyberprzemocy wykorzystywane są :

- poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe,
- blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, telefony komórkowe, serwisy SMS i MMS

Dlaczego jest to niebezpieczne zjawisko?

Specyficzny dla cyberprzemocy, w porównaniu z przemocą „ tradycyjną” jest wysoki poziom anonimowości sprawcy(a przynajmniej jego przekonanie

o własnej anonimowości). Ponadto traci na znaczeniu klasycznie rozumiana siła, mierzona cechami fizycznymi sprawcy, a o przewadze nad ofiarą decyduje biegłość z jaką sprawca posługuje się nowoczesnymi technologiami komunikacyjnymi. Charakterystyczna dla cyberprzemocy jest również szybkość rozpowszechniania materiałów kierowanych przeciwko ofierze oraz ich powszechna dostępność w sieci. Kompromitujące zdjęcia, filmy lub informacje potrafią zrobić w Internecie szybką „karierę”. Są wielokrotnie powielane, a ich całkowite usunięcie jest zazwyczaj niemożliwe.

Istotną cechą cyberprzemocy jest również szeroki repertuar form krzywdzenia, rosnący z dnia na dzień wraz z rozwojem oferty serwisów internetowych i telefonii komórkowej. Ponieważ cyberprzemoc nie zostawia widocznych śladów, zjawisko to jest mniej kontrolowane przez rodziców lub nauczycieli w porównaniu z przemocą klasyczną. Przeszkodą w przeciwdziałaniu cyberprzemocy przez dorosłych jest również słaba znajomość specyfiki mediów elektronicznych oraz częste bagatelizowanie problemu.

- atutem sprawcy staje się umiejętność wykorzystywania możliwości, jakie dają nowe technologie informacyjne i komunikacyjne,
- rozpowszechnianie materiałów kierowanych przeciwko ofierze jest szybkie i powszechnie dostępne,
- kompromitujące zdjęcia, filmy czy informacje mogą zrobić w Internecie bardzo szybką „karierę” a ich usunięcie jest często praktycznie niemożliwe
- szeroki repertuar form krzywdzenia, poszerzający z dnia na dzień wraz z rozwojem oferty serwisów internetowych i telefonii komórkowej,
- zjawisko to jest mniej kontrolowane przez rodziców czy nauczycieli niż „klasyczna” przemoc,
- działania sprawcy są trudniejsze do zaobserwowania,
- nie wszyscy dorośli sprawnie posługują się mediami elektronicznymi,
- dorośli często bagatelizują zjawisko.

Na początku 2007r.przeprowadzone zostały pierwsze w Polsce badania poświęcone problemowi cyberprzemocy. Miały one na celu ustalenie skali i specyfiki problemu wśród dzieci i młodzieży w Polsce.

Przebadano 891 uczniów w wieku 12-17 lat.

Ponad połowa badanych przynajmniej raz doświadczyła przemocy w sieci(52%):

- 47% - wulgarnego wyzywania
- 21% - poniżania, ośmieszania i upokarzania
- 16% - straszenia i szantażowania

Jako bohater filmów lub zdjęć wbrew woli – (57%)

Obecnie przemoc dotyka również uczniów w klasach młodszych.

Skutki cyberprzemocy:

- poniżanie,
- strach,
- frustracja,
- społeczna izolacja,
- utrata poczucia własnej wartości,
- pogorszenie wyników w nauce,
- choroby, depresja,
- czasem nawet próby samobójcze.
- Absencja w szkole

Przeciwdziałanie przemocy

Dzieci zazwyczaj nie uświadamiają sobie, jak krzywdzące mogą być działania on- line , a ofiary przemocy pozostawione sam na sam z problemem często nie potrafią sobie z nim poradzić, nawet jeśli pozornie jest ona błaha.A to może doprowadzić już do prawdziwej tragedii. Dlatego ogromną rolę w przeciwdziałaniu cyberprzemocy pełni najbliższe otoczenie dziecka – rodzice.

Dzieci często podejmują działania uznawane za cyberprzemoc, nie mając świadomości ich konsekwencji. Tymczasem specyfika mediów elektronicznych sprawia, że intensywność krzywdy doznawanej przez ofiary cyberprzemocy, ich poczucie zagrożenia, przekracza możliwości poradzenia sobie z taką sytuacją,

nawet jeśli pozornie jest ona błaha. A to może doprowadzić już do prawdziwej tragedii.

Tak więc Szanowni Państwo!

- Rozmawiajcie ze swoimi dziećmi tak, żeby wiedziały, jak chronić swoją prywatność oraz szanować prywatność innych.
- Wasze dzieci powinny wiedzieć, że nie należy rozpowszechniać wiadomości, które mogą sprawić przykrość innym.
- Pomóżcie swoim dzieciom zrozumieć, jakie wiadomości i zachowanie może sprawić drugiej osobie przykrość i jak można temu zapobiec.
- Upewnijcie się, że dzieci wiedzą, jak można zablokować otrzymywanie e – maili od osób, które nie znajdują się na liście kontaktów.
- Zapisujcie obraźliwe wiadomości – być może będą stanowiły ważny dowód.
- Współpracujcie z innymi rodzicami i nauczycielami.
- Poznajcie środowisko Waszego dziecka.
- Zachęcajcie swoje dziecko do tego, aby było z Wami szczere, nawet jeśli zachowa się bezmyślnie.
- Upewnijcie się, że dziecko wie, że to nie z jego winy ktoś mu dokucza.

Dzieci często podejmują działania uznawane za cyberprzemoc, nie mając świadomości ich konsekwencji. Tymczasem specyfika mediów elektronicznych sprawia, że intensywność krzywdy doznawanej przez ofiary cyberprzemocy, ich poczucie zagrożenia, przekracza możliwości poradzenia sobie z taką sytuacją, nawet jeśli pozornie jest ona błaha. A to może doprowadzić już do prawdziwej tragedii.

Zapobieganie cyberprzemocy wymaga uświadomienia młodym internautom istoty problemu, jak również i konsekwencji, które dotyczą ofiarę sprawcę. Uczniowie powinni również wiedzieć, jak zachować się w przypadku bycia świadkiem lub doświadczenia przemocy w Internecie oraz w jaki sposób i gdzie szukać pomocy.

Co zrobić w sytuacji cyberprzemocy?

- Nie odpowiadać na zaczepki w Sieci,
- Zachowywać dowody przemocy (zachowywanie SMS- ów, e- maili, wiadomości z komunikatora),
- Informować nauczycieli
- Szukać pomocy u konsultantów Helpline.org.pl
bezpłatny kontakt za pomocą za pomocą :
WWW.helpline.org.pl
tel. 0800 – 100 – 100
e – mail: helpline@helpline.org.pl

AGRESJA WŚRÓD DZIECI W MŁODSZYM WIEKU SZKOLNYM I SPOSOBY JEJ PRZECIWDZIAŁANIA

Młodszy wiek szkolny przypada na okres między 7 – 11 rokiem życia. Dziecko w tym okresie rozwoju spotyka się z obowiązkami i zakazami społecznymi, które bywają przyczyną wielu zachowań agresywnych.

Kiedy możemy mówić o agresji ?

Agresją jest każde zamierzone działanie, które ma na celu wyrządzenie komuś lub czemuś szkody, straty, bólu. A zatem jest to każde zachowanie, które powoduje krzywdę drugiej osoby(lub własną). Dzieci zachowują się agresywnie również wtedy, gdy niszczą swoje lub cudze rzeczy, sprzęt szkolny.

O agresji można mówić wtedy, gdy obie strony mają podobną siłę fizyczną i psychiczną. Zaatakowany potrafi bronić swoich praw.

Kiedy mamy do czynienia z przemocą ?

Przemoc ma miejsce wówczas, gdy atakujący jest silniejszy fizycznie lub psychicznie, starszy. Cechą charakterystyczną jest zatem nierównowaga sił.

W przypadku przemocy tworzą się dwie role: ofiary i sprawcy, które mają wpływ na dalsze funkcjonowanie dzieci.

Szczególnie bolesne dla dzieci jest zjawisko **znęcania**. Znęcanie ma miejsce, gdy jeden uczeń jest przez **dłuższy czas narażony na ataki (bezpośrednie lub pośrednie) ze strony innego silniejszego kolegi czy grupy. Nie potrafi się im przeciwstawić.**

Jakie formy przemocy można spotkać w klasie.

PRZEMOC FIZYCZNĄ

- BICIE
- POPCHNIĘCIA
- WYMUSZANIE PIENIĘDZY

- ZAMYKANIE
- NISZCZENIE WŁASNOŚCI
- KOPANIE
- PLUCIE

PRZEMOC SŁOWNĄ

- PRZEZYWANIE
- WYŚMIIEWANIE
- GROŻENIE
- OŚMIESZANIE
- PLOTKOWANIE
- NAMAWIANIE SIĘ
- SZANTAŻ
- OBRAŻANIE

Gdy spytać dzieci, jakie są rodzaje przemocy, najczęściej wymieniają bicie, kopanie –fizyczny, bezpośredni atak. Przezywanie czy wyśmiewanie postrzegają jako powszechne zjawisko w szkole. A izolowanie kolegi zupełnie nie kojarzy im się z przemocą.

Obserwuj zachowania dziecka i zawsze reaguj, gdy Twoje dziecko:

- nie chce wychodzić z domu albo wychodzi bardzo późno lub bardzo wcześnie
- wraca ze szkoły później, okrężną drogą
- wraca po lekcjach ze zranieniami i siniakami
- ma podarte ubranie
- znajdujesz zniszczone podręczniki i przybory szkolne
- prosi Cię o ponowne kupienie "zgubionych" (zabranych lub ukradzionych) przedmiotów
- często "gubi" pieniądze i prosi o drobne na "składkę"
- nie chce brać do szkoły drugiego śniadania albo bierze dużo więcej niż zwykle

- kłóci się ze swoimi przyjaciółmi
- jest ciche, izoluje się
- jest agresywne w stosunku do innych domowników, np. rodzeństwa
- ma gorsze wyniki w nauce
- opuszcza pojedyncze lekcje lub wagaruje
- ma problem ze snem lub senne koszmary, płacze w nocy

Co więc robić, aby dzieci nie przejawiały zachowań agresywnych?

To właśnie rodzice, jako pierwsi nauczyciele mają za zadanie przekazać i wpoić dziecku właściwe wzorce zachowań i postaw nieagresywnych a przede wszystkim być wzorem nieagresywnego zachowania. Dziecko wychowywane w miłości i poczuciu bezpieczeństwa da sobie radę w różnych warunkach, będzie też umiało kontaktować się z innymi ludźmi.

Od najmłodszych lat życia dziecka należy dbać o rozwój pozytywnych wartości takich jak: odpowiedzialność, uczciwość, bezwzględny zakaz używania siły w kontaktach z innymi. Rodzice powinni bazować na stosowaniu nagród i pochwał w wychowaniu oraz wystrzegać się stosowania kar fizycznych, krzyku, ciągłego krytykowania, wywoływania poczucia winy.

Postawa: jestem przy tobie, słucham cię, daję poczucie bezpieczeństwa, ważności, motywuje, by stawać się lepszym, rozwija otwartość, uczy optymizmu i wiary we własne siły. W efekcie wyrasta człowiek radosny, szanujący siebie i innych, otwarty na życie. Poczucie własnej wartości powinno dziecko wynieść z domu rodzinnego.

Silny wpływ na zachowanie agresywne dzieci w młodszym wieku szkolnym mają negatywne wzory płynące ze środków masowego przekazu: kina, telewizji, gier komputerowych. Aby im przeciwdziałać należy ograniczyć oglądanie przez dziecko filmów i programów telewizyjnych ukazujących zachowanie agresywne oraz uczyć dzieci mądrze korzystać z mediów, rozmawiać z nimi, co jest dobre, a co złe. Rodzice powinni odpowiednio komentować i oceniać oglądane wspólnie z dziećmi sceny oraz zainteresować dziecko filmami lub książkami

ukazującymi pozytywne wzory zachowań. Powinny one aprobować koleżeństwo, przyjaźń, wzajemną życzliwość, gotowość udzielenia pomocy, opiekowania się słabszymi. Równocześnie należy izolować dziecko od osób zachowujących się agresywnie i nawiązać kontakty koleżeńskie z dziećmi nie przejawiającymi skłonności agresywnych

Rodzice mogą zapobiegać agresji budując pozytywny obraz własnego dziecka poprzez:

- mówienie mu jak bardzo jest dla nas ważne,
- wysłuchiwanie tego, co ma nam do powiedzenia,
- dawanie mu wsparcia,
- wspólne przeżywanie jego radości i niepowodzeń,
- nie lekceważenie nawet błażych według nas problemów dziecka,
- zauważanie mocnych stron dziecka i docenianie tego, co robi dobrze,
- okazywanie dziecku miłości bez stawiania warunków,
- tworzenie i pielęgnowanie pozytywnej atmosfery w domu,
- zacieśnianie więzi między domem a szkołą.